

אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים

ע"ז (א"א א"ג, א)

אף מי שאינו נזהר מפת של עכו"ם, בעשרת ימי תשובה צריך לזיזהר. הגה: ויש לכל אדם לחפש ולפשפש במעשיו ולשוב מהם בעשרת ימי תשובה.

משנה ברורה (א"א א"ג, א)

כתב הרא"ש, שיקרא באלו הימים באגרת התשובה של רבינו יונה. והאר"י ז"ל כתב שחייב ללמוד בספרי-מוסר כל השנה, וכן כתב הגר"א במשלי בכמה מקומות ובמעשה-רב. ועל-כל-פנים באלו הימים יעשה כל אדם כדעת הזוהר, שישוב קודם שישכב, ויתאונן על חטאיו ויפשפש במעשיו.

יש"ש (רבי יהונתן אייבשיץ א"א א"ג, א)

לישראל, וזהו דרשו ה' בהמצאו, שהוא ממציא עצמו לנו טרם קראינו אליו, רק אדרבה הוא נמצא מקודם לעורר לבנו לתשובה, ולכן אם אדם יתן ללבו ירגיש בלבו תמיד בעשרה ימים אלו רוח התעוררות לתשובה ויראת ה', אף שמפליג לדברים אחרים מכל מקום לבו דופק לתשובה, והוא כי הקב"ה מעורר אותנו בימים אלה לתשובה בלי הכנה דלמטה, ואם כן איפה כי ה' חפץ בנו וקורא אותנו לעבודתו ולתשובתו, איך נעבור רגע אחד חס ושלום לבטלה: **והעיקר** כי שבעה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים הם נגד שבעה ימי שבוע ובכל יום יעשה תשובה על אותו יום. דרך משל, ביום ראשון יעשה תשובה על כל מה שחטא כל ימיו ביום ראשון, וכן ביום שני, וכן כל שבעה ימים, ובזה מתקן כל ימיו.

בכל הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים מרבית בתפלות ותחנונים. הגה: ואומרים 'אבינו מלכנו' ערב ובוקר, מלבד בשבת (טור); ואפילו אם חל מילה, שאין אומרים תחנון, אפילו הכי אומרים 'אבינו מלכנו' (מנהגים); ואומרים בכל יום שלשה פעמים וידוי קודם עלות השחר, מלבד בערב יום כפור שאין אומרים אותו אלא פעם אחת (רוקח).

ישעיה הנביא פתח ואמר (ישע' נה, ו) דרשו ה' בהמצאו, ואמרו חז"ל (ר"ה יח.) אימת? בין ראש השנה ליום הכפורים, כי עשרה ימים אלו מסוגלים לתשובה, ובזה יכיר אדם רב טוב מהמקום לברואיו וחפץ חסד וטובת ברואיו, כי ימים אלו מיוחדים לתשובה, ואשרי אנוש לא יעבור רגע אחד מהן בלי עסק בעבודת ה' והרהור בתשובה, ולכן כתב האר"י ז"ל שינהג בהם כמו חולו של מועד לבל יעסוק במשא ומתן ושום מלאכת עבודה כי אם בדבר האבד, וזולתו יהיה כל עסקו לפשפש במעשיו...

והנה כבר אמרנו בדרוש הקדום, כי ראש השנה הוא כל שנה התחלת הבריאה, ואמרינן (במוסף לראש השנה) "היום הרת עולם", ואם כן בעשרת ימי תשובה מעורר אותנו בתשובה בלי התעוררות דלמטה כלל, רק הוא מעורר אותנו כעין מעשה בראשית שהיה כטל